

Oznaka poročila: ARRS-RPROJ-ZP-2015/90

ZAKLJUČNO POROČILO RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROJEKTU

1. Osnovni podatki o raziskovalnem projektu

Šifra projekta	J6-4087
Naslov projekta	Človek, narava in okolje med severnim Jadranom in vzhodnimi Alpami v predmodernih obdobjih
Vodja projekta	6249 Peter Štih
Tip projekta	J Temeljni projekt
Obseg raziskovalnih ur	9630
Cenovni razred	A
Trajanje projekta	07.2011 - 06.2014
Nosilna raziskovalna organizacija	581 Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta
Raziskovalne organizacije - soizvajalke	481 Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta 618 Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti
Raziskovalno področje po šifrantu ARRS	6 HUMANISTIKA 6.01 Zgodovinopisje
Družbeno-ekonomski cilj	02. Okolje
Raziskovalno področje po šifrantu FOS	6 Humanistične vede 6.01 Zgodovina in arheologija

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

2. Povzetek raziskovalnega projekta¹

SLO

Glavni cilj raziskovalnega projekta je bil s študijami, ki se nanašajo na različne okoljskozgodovinske teme, odpreti raziskovalno polje okoljske zgodovine srednjega in zgodnjega novega veka, torej pred industrializacijo. Tovrstne raziskave so bile na Slovenskem pred našim projektom izrazito zapostavljene, okoljske teme iz obravnavanih

obdobji so bodisi nastopale mimo grede v lokalnozgodovinskih študijah bodisi niso dovolj poudarjale primarnih virov. Osrednji prostorski poudarek naših raziskav je bil na slovenskem ozemlju in njegovi bližnji vzhodnoalpsko-severnojadranski okolici. Z vidika metod dela je projekt povezal dve skupini – zgodovinarje in naravoslovce, med slednjimi v našem primeru gozdarje in lesarje. Značilna je bila interdisciplinarnost – po eni strani zaradi sodelovanja med obema skupinama, ki jo dokazujejo tudi skupne objave oz. predstavitve, po drugi strani zato, ker so nekateri med bolj zgodovinsko naravnanimi sklopi od zgodovinarjev zahtevali pritegnitev literature zadevnih naravoslovnih znanosti ali področij, mdr. fizične geografije in agronomije. Izvedli smo raziskave, ki obravnavajo srednjeveško in zgodnjenovoveško zgodovino gozdov, drevja in zeli, vremena in podnebja, naravnih nesreč, voda, živali, rudarstva, raziskovanja gora in krasa ter okoljsko-agrarno, okoljsko-urbano in okoljsko-mentalitetno zgodovino. Kritično smo ovrednotili potencial nekaterih tipov virov za okoljskozgodovinske raziskave, predvsem računskih knjig, urbarjev, zapuščinskih inventarjev in topografskih upodobitev. Izdelani sta bili ena in pol doktorske disertacije, torej smo usposobili podlago za okoljskozgodovinske raziskave v prihodnje, in navezali trdne stike z okoljskimi zgodovinarji in ustanovami, kjer raziskujejo okoljsko zgodovino v alpsko-jadransko-panonski okolici. Organizirali smo mednarodni interdisciplinarni okoljskozgodovinski simpozij, ki smo se ga z referati udeležili raziskovalci iz Avstrije, Italije, Hrvaške, Madžarske, Nemčije, Slovenije, Srbije in Švice. Objavili smo skupno mednarodno okoljskozgodovinsko monografijo. Poleg prispevka na znanstvenem področju ima projekt družbeno-ekonomske rezultate v obliki mentorstev doktorskima disertacijama, mednarodnega znanstvenega sodelovanja, poljudnih člankov, predavanj in radijskih oddaj.

ANG

The research project aimed to open a research field of environmental history of the Middle Ages and Early Modern Times or prior to the Industrialisation, by means of studies referring to various subject matters of environmental history. Prior to our project, research of this type was neglected, environmental subject matters from the relevant periods occurred either in passing in studies of local history or did not highlight primary sources to a sufficient extent. The central spatial accent of our research was on Slovene territory and its near-by Eastern Alpine and northern Adriatic surroundings. In terms of methodology, the project brought together two groups—historians and natural scientists, in our case the latter group consisted of experts on forestry and wood science and technology. The interdisciplinarity is the main feature of the project—on the one hand due to collaboration of both groups that is attested by joint publications or presentations, and on the other due to the fact that some of the more historically oriented sets of contents required involvement of literature from relevant natural sciences or spheres, including physical geography and agronomy. Research dealing with medieval and early modern history of forests, trees and herbs, weather and climate, natural disasters, waters, animals, mining, exploration of mountains and Karst has been conducted along with the research of environmental-agrarian, environmental-urban history, and environmental history of mentalities. Potential of several types of sources for research into environmental history has been critically evaluated, in particular, record keeping books, land registers, probate inventories and topographical portraits. One and a half doctoral dissertation has been produced, thus a basis for future research of subject matters of environmental history has been secured; strong contacts with environmental historians and institutions researching environmental history of the Alpine, Adriatic, Pannonian regions have been established. We have organised an international interdisciplinary symposium on environmental history that was attended by contributing researchers from Austria, Italy, Croatia, Hungary, Germany, Slovenia, Serbia and Switzerland. A joint international environmental historical monograph has been published. Along with its contribution to the scientific sphere, the project has produced socially-economic results in the form of supervision of two doctoral dissertations, cooperation with researchers from foreign countries, popular articles, lectures, and radio programmes.

3. Poročilo o realizaciji predloženega programa dela na raziskovalnem projektu²

Raziskovalno delo, katerega cilj je bil po eni dognati izbrana historična okoljska stanja in okoljske spremembe, po drugi strani dognati vzorce vpetosti življenja ljudi v naravno okolje in njihovo prilagajanje na izbrane okoljske spremembe, je ves čas potekalo intenzivno. Metodološko je po eni strani zajemalo delo v arhivih in analizo objavljenih zgodovinskih virov (mdr. objave zbirke Monumenta Germaniae Historica, Gradivo za zgodovino Ljubljane, Slava vojvodine Kranjske), po drugi strani je šlo za terensko raziskovanje in laboratorijske analize. V vseh primerih je sledila obdelava podatkov in njihova predstavitev v kontekstu relevantne literature. Arhivsko evidentiranje relevantnega gradiva in zbiranje podatkov je v sklopu projekta potekalo v Archivio di Stato v Trstu, v Arhivu Republike Slovenije, dunajskih Haus-, Hof- und Staatsarchivu ter Allgemeines Verwaltungsarchiv – Finanz- und Hofkammerarchivu, v Kärntner Landesarchivu v Celovcu, v Nadškofijskem arhivu Ljubljana, Nadškofijskem arhivu Maribor, v Oberösterreichisches Landesarchivu v Linzu, v rokopisnem oddelku Narodne in univerzitetne knjižnice, v Pokrajinskem arhivu Maribor, v Pokrajinskem arhivu Koper, v arhivu samostana v Št. Pavlu v Laboški dolini (St. Paul im Lavanttal), v Slovenskem planinskem muzeju, v Steiermärkisches Landesarchivu v Gradcu, Zgodovinskem arhivu Celje, Zgodovinskem arhivu Ljubljana, Zgodovinskem arhivu Ptuj, v arhivih župnijskih uradov Gornji Grad, Luče, Ljubno ob Savinji in Nova Štifta ter v arhivskih fondih, ki jih hranijo Gornjesavski muzej na Jesenicah, Slovenski etnografski muzej, Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU in Raziskovalna postaja ZRC SAZU v Novi Gorici. Terensko delo je bilo po eni strani potrebno za pravilno interpretacijo podatkov, zbranih iz arhivskih virov. Tovrstni tereni so bili opravljeni v Mežiški in Zgornji Savinjski dolini, vključevali so evidentiranje reliktnih oblik historičnih okoljskih prilagoditev kmetijstva in intervjuje z domačini. Po drugi strani so v sklopu projekta potekali tereni, katerih namen je bil zbiranje vzorcev historičnega lesa za naravoslovne laboratorijske analize. Preučili smo les različnih zgodovinskih objektov (gradu Pišece, kozolca, Berkovičevega hrama v Orešju na Bizeljskem, Banove hiše v Artičah pri Brežicah) – po eni strani z vidika določanja drevesnih vrst, ki so jih pri gradnji uporabili, po drugi strani z dendrokronološkega vidika. Terensko delo je prispevalo tudi k raziskavi o historičnem vnosu neofitov kot vrtnih drevesnih vrst.

Glede na obseg projekta in namen vključenih, da raziskovalno prispevamo k čim širšemu spektru okoljskozgodovinskih tem, je večina raziskav potekala prek študij primerov: 1. ovrednotili smo srednjeveške računske knjige kot vir za okoljsko zgodovino, 2. preučili smo podatke o gozdu v visokosrednjeveških listinah, 3. kritično smo ovrednotili mesto, ki pripada Koprju, Piranu in Benečanom v dosedanji obravnavi zgodovine primorskih gozdov v srednjem veku, 4. nadgradili smo poznavanje železarske zgodovine zahodne Gorenjske in prek študij primerov preučili njegovo vpetost v zgodovino gozdov, 5. preučili smo poznosrednjeveške agrarne posege v gozdove na Gorenjskem, 6. raziskali smo stanje in obseg rustikalnih gozdov dobrolskih podložnikov v Podjuni v 17. stoletju in dognali velike spremembe v primerjavi s podatki iz 19. stoletja, 7. Odkrili in preučili smo vremensko in klimatskozgodovinske podatke ljubljanskega škofa Tomaža Hrena (1597–1630), avtor jih je predstavil na Second World Congress on Environmental History (Guimarães, 2014), kjer so bili ugodno sprejeti, 8. preučili smo vpliv podnebnih sprememb v 17. stoletju na gospodarsko stanje in začasno opuščanje samotnih kmetij Zgornje Savinjske doline, 9. Raziskali smo posledice in ukrepanje ob izbranih naravnih nesrečah na Slovenskem s poudarkom na zgodnjem novem veku (rezultati so bili predstavljeni na 10. konferenci Environmental Legislation, Safety Engineering and Disaster Management, Cluj-Napocca, 2014), 10. analizirali smo okoljskozgodovinske podatke v Slavi vojvodine Kranjske, 11. na primeru iz Podjune v 17. stoletju smo okoljskozgodovinsko preučili vodne mline, 12. na primeru poznosrednjeveške Ljubljane smo raziskali interakcijo med mestom in njegovim okoljem, avtor se je udeležil srečanja delovne skupine za zgodovinske atlase pri Mednarodni komisiji za zgodovino mest (Wrocław, 2014), kjer je predstavil načrtovani projekt mestnega atlasa Ljubljane kot prvega v seriji slovenskih mestnih atlasov, 13. na številnih primerih smo preučili vpliv rud, voda, ognja, in potresov na prostorsko, gospodarsko in družbeno podobo mest in trgov na Kranjskem v poznem srednjem in predvsem v zgodnjem novem veku, 14. prek študij primerov smo preučili vlogo narave v zgodnjem novoveškem ekspresivnih virih, 15. poglobili smo poznavanje odnosa intelektualcev do gora v novem veku in preučili

zgodovino planinskega društva Ljubljana – Matica, 16. z analizo izbranih katastrskih občin smo nadgradili poznavanje cenilnega operata franciscejskega katastra za slovensko ozemlje kot vira za okoljsko zgodovino, 17. bistveno smo nadgradili poznavanje vnosov tujih drevesnih vrst na ozemlje današnje Slovenije in njihovih posledic, 18. na podlagi analize lesa izbranih historičnih zgradb smo raziskali okoljsko-stavbno zgodovino, raziskava Berkovičevega hrama na Bizeljskem predstavlja tudi metodološki prispevek k interpretaciji starosti starejših stavb, saj je dendrokronološka metoda dokazala, da je stavba mlajša od vrezane letnice, na osnovi katere so jo datirali doslej. Na primeru gradu Pišce smo izvedli interdisciplinarno raziskavo, kjer smo sestavili rezultate dendrokronološke analize in arhijskega dela. Glavna avtorica dendrokronoloških raziskav v okviru tega projekta, Katarina Čufar, je z referatom, katerega prva avtorica je bila, sodelovala na mednarodni delavnici Workshop historical wood utilization, ki sta jo organizirala Universität für Bodenkultur Wien ter muzej na prostem v Stübingu (2011), predavala je v Bejingu (2011), bila je članica znanstvenega odbora TRACE-Dendrosymposium (Viterbo, 2013).

V sklopu projekta smo navezali in utrdili stike s tujimi partnerji, rezultati česar so mednarodni znanstveni simpozij, skupna mednarodna okoljskozgodovinska znanstvena monografija *Man, Nature and Environment Between the Northern Adriatic and the Eastern Alps in Premodern Times* (Ljubljana, 2014) in ostali skupni članki, objavljeni v soavtorstvu. Navedeni simpozij je potekal v sklopu projekta, bil je eno od dejanj, ki so vodila v objavo omenjene monografije, potekal je v Ljubljani – v Prešernovi dvorani SAZU med 29. in 31. majem 2014. Na njem so svoja dela predstavili in jih v knjigi objavili raziskovalci iz Avstrije (Verena Winiwarter, Martin Schmid, Günther Bernhard, Michael Grabner in Gernot Gallor), Hrvaške (Hrvoje Petrić), Italije (Donata Degrossi), Nemčije (Martin Knoll), Madžarske (András Vadas), Slovenije (člani projekta), Srbije (Jelena Mrgić) in Švice (Christian Rohr), med njimi Christian Rohr in Verena Winiwarter sodita med najbolj uveljavljene evropske okoljske zgodovinarje obravnavanih obdobj. Članom projekta je simpozij omogočil svoje rezultate predstaviti širši slovenski in mednarodni znanstveni javnosti, jih primerjalo vpeti v širši regionalni okvir in utrditi stike za prihodnja sodelovanja.

Poleg omenjene monografije, v kateri smo avtorji člankov poleg vseh navedenih udeležencev simpozija iz tujine člani projektne skupine (M. Bizjak, R. Brus, K. Čufar, D. Gajšek, B. Golec, M. Kosi, P. Mikša, D. Mlacović, J. Mlinar, M. Seručnik, P. Štih, M. Štuhec in Ž. Zwitter), so rezultati zgoraj navedenih raziskav v obliki razprav izšli v več drugih monografijah, revijah in v zborniku. Objavljena je bila znanstvena monografija *Dendroflora Jadrana* (R. Brus), znanstvena monografija *Kozolec na prepihu časa: Simončičev toplar v Bistrici na Dolenjskem* (soavtorica je K. Čufar), znanstvena monografija *Slovensko planinstvo* (2. izd., prvi avtor P. Mikša), v sklopu projekta so nastali deli znanstvene monografije *Vizija raziskav slovenske gospodarske in družbene zgodovine* (poglavji M. Bizjaka in Ž. Zwittra). Članke smo objavili v znanstvenih revijah *Dendrochronologia* (letnik 32, št. 4: prva avtorica K. Čufar, drugi avtor M. Bizjak), *Zgodovinski časopis* (letnik 67, št. 3-4: članka P. Mikše in Ž. Zwittra), *Acta silvae et ligni* (št. 101: prva avtorica K. Čufar), *Gozdarski vestnik* (letnik 72, št. 9: med soavtorji članka D. Gajšek, K. Jarni in R. Brus), *Les* (letnik 63, št. 10: prva avtorica članka K. Čufar), *Kronika* (letnik 59, št. 3: članek B. Golca). V sklopu projekta je nastal del zbornika *Studia Valvasoriana* (poglavje Ž. Zwittra) in monografije *Gorenjska v obdobju glokalizacije* (poglavje Ž. Zwittra) ter tisti del uspešno branjene disertacije P. Mikše o zgodovini alpinizma na Slovenskem, ki obravnava zgodnejše prodiranje v gore in začetek gorništv. V sklop projekta sodi tudi izdelana cela (ne pa še branjena) doktorska disertacija Ž. Zwittra o okoljski zgodovini obravnavanega ozemlja v srednjem in zgodnjem novem veku. Projekt ima poleg znanstvenih družbeno-ekonomske rezultate. Učni načrt pri pouku geografije pomaga izpolniti članek o podnebnih spremembah na Slovenskem v zadnjem tisočletju (*Geografija v šoli*, letnik 21, št. 1-2). P. Mikša je v radijskih oddajah (1. program *Radia Slovenija* (5. 1. 2014, 30. 8. 2014), *Radio Koper* (24. 3. 2014), *Radio Ognjišče* (10.

1. 2014)), z javnim predavanjem (knjižnica Rogaška Slatina, 26. 11. 2012) in s sodelovanjem pri prenovi stalne razstave v Slovenskem planinskem muzeju (2013) poskrbel za približanje starejše zgodovine odkrivanja gora širši javnosti. M. Seručnik in Ž. Zwitter sta predavala o zgodovini gozdov s poudarkom na katastrih 18. in 19. stoletja (Arhiv Republike Slovenije, 6. 6. 2013), Ž. Zwitter je v okviru Ljubljanskega geografskega društva predaval o samotnih kmetijah Zgornje Savinjske doline v spremenljivem okolju 17. stoletja (8. 4. 2014) in slušateljem etnologije v sklopu Univerze za tretje življenjsko obdobje (15. 2. 2013). R. Brus je v oddajah o drevesih in grmih Jadrana mdr. predstavljal njihovo zgodovino (3. program Radia Slovenija 17. 7. in 6. 12. 2012 ter Val 202, 29. 12. 2011 in program ARS, 27. 2. 2014).

4. Ocena stopnje realizacije programa dela na raziskovalnem projektu in zastavljenih raziskovalnih ciljev³

Velika večina predvidenih ciljev projekta je bila realizirana v celoti, izjemoma se je med raziskovanjem izkazalo, da je bilo namesto načrtovanih vsebin raziskovalne cilje bolj smiselno nekoliko spremeniti. Namesto predvidene obdelave vodnih in vetrnih koles, v kateri bi pomembno mesto zavzemala obravnava gospodarskozgodovinskih vidikov, se je avtor raje osredotočil na vodna kolesa, raziskavo pa v skladu s cilji projekta usmeril predvsem v okoljskozgodovinske teme. Avtor poglavja, ki se ukvarja z dojetjem narave, ga je v projektne predlogu načrtoval preučiti na primeru vrtov; raziskavo je raje preusmeril na ekspresivne vire (pisma, spomini, pridige) istega obdobja, saj ti vsebujejo veliko zadevnih podatkov. Po drugi strani pa smo poleg predvidenih ciljev realizirali še nekatere dodatne, ki v projektne predlogu niso bili načrtovani: v predlogu smo ugodoma poudarili pomen Slave vojvodine Kranjske za okoljskozgodovinske raziskave, nismo pa načrtovali njene sistematične obdelave, ki smo jo v sklopu projekta udejanili (objava v zborniku Studia Valvasoriana). Prav tako je bila izdelana raziskava o drevoredu lip pri Logatcu iz Napoleonovega časa, ki ni bila vnaprej predvidena, podan je bil predlog za njegovo ohranitev. Rezultati raziskav, nastalih v okviru projekta, so bili do oddaje poročila objavljeni v domačih in tujih znanstvenih periodičnih publikacijah, nekateri pa kot del širše zasnovanih monografij in zbornika. Projekt je izpolnil tudi načrtovani cilj objave mednarodne okoljskozgodovinske monografije. Največji del rezultatov je ob oddaji zaključnega poročila objavljen, izjemoma pa so besedila sprejeta v objavo, na katero še čakajo (članek o Dolenjskih Toplicah; angleški članek o samotnih kmetijah Zgornje Savinjske doline v spremenljivem okolju 17. stoletja, ki bo v reviji Ekonomska i ekohistorija objavljen kot ena od objav iz klimatskozgodovinskega sklopa). Kot smo predvideli v projektne predlogu, smo organizirali tudi mednarodni interdisciplinarni okoljskozgodovinski znanstveni simpozij, ki je zavzemal pomembno mesto v sklopu priprav predvidene mednarodne znanstvene monografije, katere objavo smo prav tako udejanili. Poudariti velja, da je uspela celotne stroške zaključnega mednarodnega simpozija in del stroškov mednarodne monografije kriti projektna skupina sama, finančna pomoč projekta prof. Pluta in sofinanciranje s strani Znanstvene založbe FF sta se nanašala na del sredstev, ki so bila potrebna za objavo monografije. Upravljanje z denarjem v okviru projekta je zato moralo biti zelo skrbno.

5. Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega projekta oziroma sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine⁴

Kot je očitno že iz prejšnje točke, je prišlo le do manjših sprememb programa. Ker je zgodovinar odvisen od ohranjenih pisnih virov, je smiselno, da za doseganje optimalnih rezultatov širšega pomena ne sledi zgolj vnaprej začrtanim ciljem. Kadar najde zelo dobre vire, za katere ni mogel vnaprej vedeti, da obstajajo, saj se skrivajo v globinah arhivov, hkrati pa se ti viri nanašajo na vsebinska področja, ki jih projekt pokriva, je smiselno, da raziskavo preusmeri nanje. Tipičen primer je v poročilu o realizaciji navedena študija o podjunskih gozdovih, ki v projektne predlogu ni bila navedena, vendar je delo v arhivu samostana v Št. Pavlu v Laboški dolini pokazalo, da obstajajo odlični podatki, ki so bili v

sklopu projekta zato obdelani in objavljeni v enem od poglavij mednarodne monografije, realizirane v okviru projekta.

Članom projektne skupine z Biotehniške fakultete se je spomladi 2013 pridružil podiplomski študent Domen Gajšek, ki je delno razbremenil kolega Kristjana Jarnija zaradi njegove pedagoške obremenitve na Oddelku za Gozdarstvo in obnovljive gozdne vire Biotehniške fakultete UL. Sodelovanje Domna Gajška v projektu je bilo vezano na zbiranje in analizo podatkov o vnosu tujih drevesnih vrst na ozemlje današnje Slovenije, torej na raziskavo, ki je bila predvidena že v predlogu projekta.

6. Najpomembnejši znanstveni rezultati projektne skupine⁵

		Znanstveni dosežek	
1.	COBISS ID	53218146	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Vremenska in klimatska zgodovina v koledarjih in podložniških dnevnikih ljubljanskega škofa Tomaža Hrena (1597-1630)
		ANG	History of Weather and Climate in Calendars and Manorial Minutes of Tomaž hren, Bishop of Ljubljana (1597-1630)
	Opis	SLO	Razprava obravnava vremenske rokopisne notice v koledarjih in podložniških dnevnikih škofa Tomaža Hrena (1597–1630). Analiza temperaturnih in padavinskih razmer temelji na njihovi pretvorbi v simbole. Poleg podatkov na dnevni ravni so predvsem iz drugega in tretjega desetletja 17. stoletja ohranjene tudi številne informacije o vremenu daljših časovnih enot. Ujemanje anomalij s srednjeevropskimi je veliko, a ne popolno. Hrenovi vremenski podatki so omogočili razbrati nekatere podnebne značilnosti delov slovenskega ozemlja v zgodnjem 17. stoletju.
		ANG	The paper discusses hand-written notes in calendars and manorial minutes of Bishop of Ljubljana Tomaž Hren (1597–1630). The analysis of temperature and precipitation conditions is based on their conversion into symbols. Along with the data on day-to-day levels, numerous pieces of information are preserved on weather for longer periods of time, in particular, from the second and third decade of the 17th century. Anomalies match with Central European ones to a great extent, yet not completely. Hren's data on weather allowed us to make out some climatic characteristics of parts of Slovene territory in the early 17th century.
	Objavljeno v	Zveza zgodovinskih društev Slovenije; Zgodovinski časopis; 2013; Letn. 67, št. 3/4; str. 306-389; A": 1;A': 1; Avtorji / Authors: Zwitter Žiga	
Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek		
2.	COBISS ID	2297481	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Grad Pišece, Slovenija - gradbena zgodovina in gradbeni les skozi dendrokronologijo, dendroprovenienco in zgodovinske vire
		ANG	Castle Pišece, Slovenia - building history and wood economy revealed by dendrochronology, dendroprovenancing and historical sources
Opis	SLO	Dendrokronološko datiranje je dokazalo, da domnevno romanski in renesančni del gradu Pišece nista bila tako stara, kot smo pričakovali, po drugi strani so bili vzorci domnevno baročnega dela gradu starejši, kot smo predvideli. Dokazali smo, da so v različnem času uporabili različne vrste gradbenega lesa – hrast, jelko, kostanj in bukev – ter da je les lokalnega ali vsaj regionalnega izvora. Študija je hkrati pokazala, da je metodo dendroprovenience mogoče uporabiti tudi na ozemlju jugovzhodno od Alp, kjer gre za pionirsko raziskavo. Tako arhivski viri kot analize lesa dokazujejo, da so grad v nekaterih obdobjih popravljali na vsakih nekaj desetletij. Leta popravil, ki jih izkazuje analiza lesa, je v nekaterih primerih mogoče povezati s potresi, upori in vrezanimi letnicami.	

			Dendrochronological dating has proven that both the putative Romanesque part and the Renaissance part of Pišce castle are not as old as anticipated, however, samples from the putative baroque part of the castle are older than expected. We have proven that in different periods different types of wood for construction were used—oak, fir, chestnut, and beech—and that it was of local or at least of regional origin. At the same time, the study has pointed out that dendroprovenancing can be used in the territory southeast of the Alps, where we are dealing with a pioneer research. Both archival sources and analyses of wood prove that in certain periods the castle was being improved every few decades. Years of repairs that are attested by the analysis of wood can in some instances be associated with earthquakes, revolts and inscribed years.
		ANG	
	Objavljeno v		Instituto Italiano di dendrochronologia; Dendrochronologia; 2014; Vol. 32, no. 4; str. 357-363; Impact Factor: 1.697; Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 1.212; A': 1; WoS: KA; Avtorji / Authors: Čufar Katarina, Bizjak Matjaž, Kitek Kuzman Manja, Merela Maks, Grabner Michael, Brus Robert
	Tipologija		1.01 Izvirni znanstveni članek
3.	COBISS ID	56963426	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Človek in gozd v Vzhodnih Alpah (do velike kolonizacije)
		ANG	Man and Forest in the eastern Alps in Early Middle Ages
	Opis	SLO	Razprava obravnava nekatere vidike soočanja človeka z gozdom v vzhodnih Alpah v zgodnjem srednjem veku. V ospredje so postavljeni tri različne oblike gozda, ki jih označujejo pojmi nemus, saltus, eremus, silva in forestis. Medtem, ko so prvi trije pojmi označevali pragozd oziroma za človeško življenje neprimerno divjino, je silva pomenila tisti gozd, v katerem se je človek preskrboval z viri za preživetje. Poseben pomen je imel forestis, ki je označeval pravno specifičen gozd.
		ANG	The paper deals with some aspects of man's encounters with forests in the eastern Alps in Early Middle Ages. Three forms of forest are brought forward that are denoted by the terms nemus, saltus, eremus, silva and forestis. While the first three terms stood for primeval forest or wilderness unsuitable for man's living, silva represented that forest from which man supplied himself with resources for survival. Forestis, which denoted legally specific forest, bore special meaning.
	Objavljeno v		Znanstvena založba Filozofske fakultete =University Press, Faculty of Arts; Historical Association of Slovenia; Man, nature and environment between the northern Adriatic and the eastern Alps in premodern times; 2014; Str. 36-51; Avtorji / Authors: Štih Peter
	Tipologija		1.16 Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji
4.	COBISS ID	56969314	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Rudnine, voda, ogenj in potres kot sodejavniki prostorskega, gospodarskega in družbenega obličja mest in trgov na Kranjskem v predmodernem času
		ANG	Erze, Wasser, Feuer und Erdbeben als Mitgestalter des räumlichen, wirtschaftlichen und sozialen Antlitzes der Städte und Märkte im Land Krain in der vormodernen Epoche
	Opis	SLO	Razprava se ukvarja z vprašanjem, kako in v kolikšni meri so naravni dejavniki pospeševali oziroma zavirali razvoj mest in trgov v osrednji slovenski deželi Kranjski v predmoderni dobi. Zaradi rudnega bogastva sta nastala eno mesto in en trg, izkoriščanje vode je prineslo trški naslov dvema naseljema, gospodarski profil enega srednjeveškega trga pa se je z vzponom rečne plovbe korenito spremenil. Bistveno močnejši destruktivni

		dejavnik kot poplave so bili požari. Za prostorsko in družbeno podobo mest in trgov so imeli večje posledice v primerih, ko je šlo za gospodarsko in strukturno manj stabilno mikrookolje. Vsaj en srednjeveški trg je po uničujočem požaru celo za vedno izginil.
	ANG	The paper discusses the question how and to what extent natural factors expedited or delayed the development of towns and market towns in the central Slovene province Carniola in premodern times. Due to mineral resources a town and a market town came into existence, due to use of water two settlements were granted the title of market town, the economic profile of a medieval market town underwent a thorough modification due to the rise of riverine navigation. Fires represented a much stronger destructive factor than floods. Their impact on the spatial and social image of towns and market towns was greater in cases of economically and structurally less stable microenvironments. At least one medieval market town disappeared for good following a destructive fire.
	Objavljeno v	Znanstvena založba Filozofske fakultete =University Press, Faculty of Arts;Historical Association of Slovenia; Man, nature and environment between the northern Adriatic and the eastern Alps in premodern times; 2014; Str. 156-180; Avtorji / Authors: Golec Boris
	Tipologija	1.16 Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji
5.	COBISS ID	36815405
		Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO Uporaba kvantitativnih virov pri raziskovanju zemljiških gospostev
		ANG The Use of quantitative Sources in the Research of Seigneuries
	Opis	SLO Uporaba računskih knjig in drugih virov, ki dokumentirajo vsakdanje transakcije in vsebujejo bilance, je omogočila napredek v raziskovanju zemljiških gospostev. Teh virov sicer klasična agrarna zgodovina ni povsem ignorirala, a jih je uporabljala le redko. Šele celovit sistematičen pristop je omogočil izkoristiti polni potencial teh virov. Temelji na statistično točnih opisih transakcij, ki so jih izvedle ustanove, kot tudi na praktični naravi teh transakcij.
		ANG A step forward in the research of seigneuries was made possible by means of sources from everyday transactions, balance sheets and account books. Although it was not completely ignored in classical agrarian history, such documentation was only used sporadically. Only with the use of an integral, systematic approach it is possible to extract the full potential of these materials, which rests on the statistically accurate descriptions of transactions made by institutions as well as in the practical nature of these transactions.
	Objavljeno v	Založba ZRC; Vizija raziskav slovenske gospodarske in družbene zgodovine; 2014; Str. 191-198; Avtorji / Authors: Bizjak Matjaž
	Tipologija	1.16 Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

7.Najpomembnejši družbeno-ekonomski rezultati projektne skupine⁶

	Družbeno-ekonomski dosežek	
1.	COBISS ID	277728512
		Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO Človek, narava in okolje med severnim Jadranom in vzhodnimi Alpami v predmodernih obdobjih
		ANG Man, nature and environment between the northern Adriatic and the eastern Alps in premodern times

Opis	SLO	Člana projektne skupine sta uredila mednarodno okoljskozgodovinsko monografijo, ki obravnava srednji in zgodnji novi vek v alpsko-jadransko-panonskem prostoru.	
	ANG	Two members of the project group edited the international monograph on environmental history, dealing with the Middle Ages and Early Modern Times in the Alpine, Adriatic and Pannonian regions.	
Šifra	C.01 Uredništvo tujega/mednarodnega zbornika/knjige		
Objavljeno v	Znanstvena založba Filozofske fakultete =University Press, Faculty of Arts;Historical Association of Slovenia; 2014; 422 str.; A': 1; Avtorji / Authors: Štih Peter, Zwitter Žiga		
Tipologija	2.01 Znanstvena monografija		
2.	COBISS ID	37311533	Vir: COBISS.SI
Naslov	SLO	Interakcija med mestom in njegovim okoljem	
	ANG	Interaction between the city and its environment	
Opis	SLO	Eden od 13 članov projektne skupine, ki so na mednarodnem simpoziju, organiziranem v sklopu projekta, predstavili svoje referate, je M. Kosi. Predaval je o srednjeveški urbani okoljski zgodovini na primeru Ljubljane. Reka je predstavljala vitalen naravni vir: poleg transportne žile še kot vir vode (pitje, higiena, potrebe raznih obrti), hrane (ribištvo) ter energije (mlini, žage, stope). Les je bil drugi najpomembnejši naravni vir – za gradnjo in kurjavo (ogrevanje, obrti). Nudili so ga bližnji gozdovi. Neposredna okolica mesta je bila intenzivno kmetijsko obdelana s strani meščanov (vrtovi, njive, sadovnjaki, travniki, pašniki) in je nudila mestu temeljno vsakdanjo oskrbo.	
	ANG	One of the 13 members of the project group who participated in the international and interdisciplinary symposium organised as a part of the project was M. Kosi. He presented his results on medieval urban environmental history. He decided for a case study of Ljubljana. The river served as a transport artery as well as a source of water (drinking, hygiene, demand of artisans), food (fishery) and energy for different crafts (grain mills, saw mills, etc.). Wood for construction and fuel (heating, crafts) as well as as raw material was the second most important natural resource. It was harvested from the nearby forests. The areas in the immediate vicinity of the city were used by the citizens for intensive agricultural purposes (gardens, orchards, fields, meadows and pastures) and provided the city with the essential food supply.	
Šifra	B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci		
Objavljeno v	2014; Avtorji / Authors: Kosi Miha		
Tipologija	3.15 Prispevek na konferenci brez natisa		
3.	COBISS ID	55028578	Vir: COBISS.SI
Naslov	SLO	Vremenska zapažanja ljubljanskega škofa v zgodnji sedemnajstem stoletju	
	ANG	Early Seventeenth Century Weather Observations of the Bishop of Ljubljana	
Opis	SLO	Član projektne skupine Ž. Zwitter se je z referatom udeležil Druge svetovne konference okoljskih zgodovinarjev, kjer je predstavil vremensko- in klimatskozgodovinsko analizo podatkov ljubljanskega škofa Tomaža Hrena (1597–1630).	
	ANG	Ž. Zwitter, a member of project group, participated in the Second World Conference on Environmental History where he presented his paper analysing the data on history of weather and climate provided by Tomaž Hren, Bishop of Ljubljana, (1597–1630).	

	Šifra	B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci	
	Objavljeno v	International Consortium of Environmental History Organizations; Book of Abstracts; 2014; Str. 35; Avtorji / Authors: Zwitter Žiga	
	Tipologija	1.12 Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci	
4.	COBISS ID	54920546	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Razvoj severnojadranskih solin v obdobju Beneške republike
		ANG	Development of northern Adriatic salt pans in the Period of the Republic of Venice
	Opis	SLO	Član projektne skupine M. Štuhec je opravil vlogo mentorja doktorske disertacije o zgodovini severnojadranskih solin, ki mdr. obravnava okoljskozgodovinske teme.
		ANG	M. Štuhec, a member of the project group, was a supervisor of the PhD on northern Adriatic salt pans, focussing, for instance, on topics of environmental history.
	Šifra	D.09 Mentorstvo doktorandom	
	Objavljeno v	[F. Bonin]; 2013; 398 str.; Avtorji / Authors: Bonin Flavio	
	Tipologija	2.08 Doktorska disertacija	
5.	COBISS ID	1995401	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Zgodovinski les v Sloveniji
		ANG	Historical wood in Slovenia
	Opis	SLO	Na specialnizirani delavnici, ki sta jo organizirala Univerza BOKU Dunaj in muzej na prostem v Stübingu, udeležili pa so se je strokovnjaki iz 12 držav, ki jih vsestransko zanima les kot materialni vir preteklih obdobij, je članica projektna skupina K. Čufar predstavila prispevek o lesu iz predmetov kulturne dediščine kot materialnem zgodovinskem viru. Na delavnici so bile dane konkretne pobude za začetek povezovanja in za bolj sistematično interdisciplinarno in mednarodno sodelovanje.
		ANG	K. Čufar, a member of the project group, presented her paper on wood from objects of cultural heritage as a material source of the past at a specialised workshop co-organized by the University of Natural Resources and Life Sciences Vienna – BOKU and by the open air museum in Stübing. Specialists from 12 countries gathered there, dealing with wood as material source of historical information. The group agreed on future activities for a more systematic interdisciplinary and international co-operation.
	Šifra	B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci	
	Objavljeno v	BOKU; Workshop historical wood utilization; 2011; Str. 10; Avtorji / Authors: Čufar Katarina, Prislan Peter, Kitek Kuzman Manja	
	Tipologija	1.12 Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci	

8. Drugi pomembni rezultati projektne skupine²

Ž. Zwitter je pod mentorstvom P. Štiha in somentorstvom B. Golca dokončal doktorsko disertacijo z naslovom Okoljska zgodovina srednjega in zgodnjega novega veka na stiku Alp, Panonske kotline, Dinarskega gorstva in Sredozemlja; naloga je napisana, oddana in ocenjena, branjena pa bo po oddaji zaključnega poročila.

J. Mlinar je v sklopu svojih raziskav v okviru projekta v arhivih v Avstriji odkril več kot 30 slovenskemu zgodovinarjem dosedaj nepoznatih srednjeveških listin, predvsem iz 15. stoletja. B. Golec je napisal članek Dolenjske Toplice – pozabljeni kratkotrajni trg: O nastanku in zatonu edinega zdraviliškega trga na Slovenskem; izšel bo v Zborniku Dolenjske Toplice. Ž. Zwitter je napisal članek Subsistence, Prosperity and Abandonment of Alpine Isolated Farmsteads in the

Dynamic 17th Century Environment: Case Study from the Upper Savinja Valley with Special Emphasis of Tenants' Inventories, ki je sprejet v objavo v reviji Ekonomska i ekohistorija. Ostali rezultati so vneseni v COBISS, vendar je bilo pod točkama 6 in 7 mogoče podati le ozek izbor; več ocenjevalec najde v poročilu o realizaciji projekta, torej pod točko 3.

M. Kosi je od jeseni 2014 član delovne skupine za zgodovinske atlase mest pri Mednarodni komisiji za zgodovino mest, ki deluje od leta 1955, njena naloga je povezovanje in usklajevanje raziskovanja urbane zgodovine v različnih okoljih. Ž. Zwitter je od leta 2013 član European Society for Environmental History.

9. Pomen raziskovalnih rezultatov projektne skupine⁸

9.1. Pomen za razvoj znanosti⁹

SLO

Projekt je v slovenskem zgodovinopisju dodobra odprl raziskovalno polje okoljske zgodovine srednjega in zgodnjega novega veka. Za izvedene raziskave sta značilni inovativnost in interdisciplinarnost. Slovensko zgodovino in zgodovino širšega severnojadranskega, vzhodnoalpskega in zahodnopanonskega prostora je projekt obogatil z novimi spoznanji in jih osvetlil z novih zornih kotov. Ustvarili smo podlago za nadaljnji razvoj okoljske zgodovine v slovenskem zgodovinopisju. Raziskave, opravljene v okviru projekta, ustvarjajo temelje za celovito sintezo o razmerju človek – narava – okolje v srednjem in zgodnjem novem veku. Projekt predstavlja tudi prispevek k razvoju naravoslovnih znanosti. Omogočil je, da so se na področju okoljske zgodovine usposobili mladi znanstveniki, ki bodo v nadaljevanju lahko (dolgoročni) nosilci tega raziskovalnega polja. Z mednarodnimi povezavami, z uporabo komparativne metode, ki je izsledke umestila v kontekst študij iz tujine, je projekt utrdil mednarodno vpetost slovenskega zgodovinopisja. V okviru projekta so nastali trdni stiki z raziskovalci, ki okoljsko zgodovino predindustrijskih obdobj raziskujejo v sosednjih državah.

ANG

The project has thoroughly opened the research field of environmental history of the Middle Ages and Early Modern Times for Slovene historiography. The conducted researches feature innovation and interdisciplinarity. Slovene history as well as the history of the broader northern Adriatic and western Pannonian area was enriched by the project through new findings, the project also illuminated new aspects thereof. A basis for further development of environmental history within Slovene historiography has been established. Researches carried out within the project provide new groundwork for a comprehensive synthesis of the attitude man–nature–environment in the Middle Ages and Early Modern Times. The project also represents a contribution to the development of natural sciences. It enabled the training of young scientists in the sphere of environmental history who will subsequently act as (long-term) operators of this research field. By means of international connections, the implementation of comparative research method that has put the findings into the context of international studies, the project has intensified the international integration of Slovene historiography. In the scope of the project, intense contacts were formed with researchers examining environmental history of preindustrial periods in neighbouring countries.

9.2. Pomen za razvoj Slovenije¹⁰

SLO

Raziskovanje v okviru projekta je bilo usmerjeno v teme, ki so družbeno zelo aktualne in na katere družba reagira vse bolj senzibilno. Nadgradilo je védenje, ki ga družba potrebuje in zahteva z ozirom na okoljsko problematiko, kjer je poznavanje zgodovinske komponente pomembno tako z vidika današnjega upravljanja z okoljskimi viri kot z vidika načrtovanja prihodnosti in razumevanja okoljskih sprememb. Prezentacija in popularizacija raziskovalnih dosežkov projekta sta prispevali h krepitvi družbene zavesti o pomenu varovanja narave in o odgovornem ravnanju z okoljem. Projekt je družbeno pomemben z vidika naravne in kulturne dediščine. Njegovi rezultati bodo lahko uporabljeni za načrtovanje bolj trajnostnega razvoja, saj so opravljene raziskave povezane s cilji, ki so opredeljeni v Strategiji razvoja Republike Slovenije, navedeni v številnih mednarodnih sporazumih in deklaracijah ter sprejeti v nacionalni zakonodaji in v evropskem pravnem redu. Projekt z objavami svojih raziskovalnih rezultatov in njihovo popularizacijo (posredno) prispeva k naravovarstvenemu ozaveščanju ter k izoblikovanju

vrednot, pomembnih za človekov odnos do narave in okolja. Projekt torej ponuja možnost, da njegovi rezultati prispevajo tudi k družbeni kohezivnosti.

ANG

Research within the project was directed at socially pressing subject matters that elicit an increasingly sensitive reaction of the society. It has enhanced the knowledge required and requested by the society in terms of environmental issues, in which knowledge of historical component is of importance both in the light of management of environmental resources and in the light of planning of future and understanding of environmental changes. The presentation and popularisation of research results have contributed to the intensification of social awareness of the importance of preservation of nature and responsible environmental management. The project was socially important in the light of natural and cultural heritage. Its results will be implemented in the planning of a more sustainable development, as the research that has been carried out is associated with the goals defined in Slovenia's Development Strategy and stated in numerous international agreements and declarations as well as laid down by national law and European legal order. By means of publication of research results and their popularisation the project contributes (indirectly) to environmental awareness and to the formation of set of values that are important for man's attitude towards nature and environment. The project thus provides the opportunity for its results to contribute also to social cohesion.

10. Samo za aplikativne projekte in podoktorske projekte iz gospodarstva!

Označite, katerega od navedenih ciljev ste si zastavili pri projektu, katere konkretne rezultate ste dosegli in v kakšni meri so doseženi rezultati uporabljeni

Cilj		
F.01	Pridobitev novih praktičnih znanj, informacij in veščin	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.02	Pridobitev novih znanstvenih spoznanj	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.03	Večja usposobljenost raziskovalno-razvojnega osebja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.04	Dvig tehnološke ravni	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.05	Sposobnost za začetek novega tehnološkega razvoja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.06	Razvoj novega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE

	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.07	Izboljšanje obstoječega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.08	Razvoj in izdelava prototipa	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.09	Razvoj novega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.10	Izboljšanje obstoječega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.11	Razvoj nove storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.12	Izboljšanje obstoječe storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.13	Razvoj novih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.14	Izboljšanje obstoječih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.15	Razvoj novega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>

	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.16	Izboljšanje obstoječega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.17	Prenos obstoječih tehnologij, znanj, metod in postopkov v prakso	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.18	Posredovanje novih znanj neposrednim uporabnikom (seminarji, forumi, konference)	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.19	Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.20	Ustanovitev novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.21	Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.22	Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.23	Razvoj novih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.24	Izboljšanje obstoječih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>

F.25	Razvoj novih organizacijskih in upravljavskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.26	Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljavskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.27	Prispevek k ohranjanju/varovanju naravne in kulturne dediščine	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.28	Priprava/organizacija razstave	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.29	Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.30	Strokovna ocena stanja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.31	Razvoj standardov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.32	Mednarodni patent	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.33	Patent v Sloveniji	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.34	Svetovalna dejavnost	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE

	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.35	Drugo	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>

Komentar

11.Samo za aplikativne projekte in podoktorske projekte iz gospodarstva!
Označite potencialne vplive oziroma učinke vaših rezultatov na navedena področja

	Vpliv	Ni vpliva	Majhen vpliv	Srednji vpliv	Velik vpliv	
G.01	Razvoj visokošolskega izobraževanja					
G.01.01.	Razvoj dodiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.02.	Razvoj podiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.03.	Drugo: <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	
G.02	Gospodarski razvoj					
G.02.01	Razširitev ponudbe novih izdelkov/storitev na trgu	☐	☐	☐	☐	
G.02.02.	Širitev obstoječih trgov	☐	☐	☐	☐	
G.02.03.	Znižanje stroškov proizvodnje	☐	☐	☐	☐	
G.02.04.	Zmanjšanje porabe materialov in energije	☐	☐	☐	☐	
G.02.05.	Razširitev področja dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.02.06.	Večja konkurenčna sposobnost	☐	☐	☐	☐	
G.02.07.	Večji delež izvoza	☐	☐	☐	☐	
G.02.08.	Povečanje dobička	☐	☐	☐	☐	
G.02.09.	Nova delovna mesta	☐	☐	☐	☐	
G.02.10.	Dvig izobrazbene strukture zaposlenih	☐	☐	☐	☐	
G.02.11.	Nov investicijski zagon	☐	☐	☐	☐	
G.02.12.	Drugo: <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	
G.03	Tehnološki razvoj					
G.03.01.	Tehnološka razširitev/posodobitev dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.02.	Tehnološko prestrukturiranje dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.03.	Uvajanje novih tehnologij	☐	☐	☐	☐	
G.03.04.	Drugo: <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	
G.04	Družbeni razvoj					
G.04.01	Dvig kvalitete življenja	☐	☐	☐	☐	

G.04.02.	Izboljšanje vodenja in upravljanja	☐	☐	☐	☐	
G.04.03.	Izboljšanje delovanja administracije in javne uprave	☐	☐	☐	☐	
G.04.04.	Razvoj socialnih dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.04.05.	Razvoj civilne družbe	☐	☐	☐	☐	
G.04.06.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.05.	Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine in identitete	☐	☐	☐	☐	
G.06.	Varovanje okolja in trajnostni razvoj	☐	☐	☐	☐	
G.07	Razvoj družbene infrastrukture					
G.07.01.	Informacijsko-komunikacijska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.02.	Prometna infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.03.	Energetska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.08.	Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva	☐	☐	☐	☐	
G.09.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	

Komentar

--

12.Pomen raziskovanja za sofinancerje¹¹

	Sofinancer			
1.	Naziv			
	Naslov			
	Vrednost sofinanciranja za celotno obdobje trajanja projekta je znašala:		EUR	
	Odstotek od utemeljenih stroškov projekta:		%	
	Najpomembnejši rezultati raziskovanja za sofinancerja	Šifra		
		1.		
		2.		
		3.		
		4.		
		5.		
	Komentar			
	Ocena			

13.Izjemni dosežek v letu 2014¹²**13.1. Izjemni znanstveni dosežek**

Monografija Man, Nature and Environment Between the Northern Adriatic and the Eastern Alps in Premodern Times avtorjev iz Slovenije, Avstrije, Hrvaške, Italije, Nemčije, Madžarske, Srbije in Švice v 23 poglavjih na 422 straneh predstavlja okoljskozgodovinske rezultate o srednjem in zgodnjem novem veku v alpsko-jadransko-panonskem prostoru. Predvsem prek študij primerov obravnava zgodovino gozdov in dreves, podnebja, voda, naravnih nesreč, rudarstva, raziskovanja gora, okoljske vidike agrarne, urbane in mentalitetne zgodovine. Nekateri avtorji se osredotočajo na analizo virov, drugi na metodološka in programska vprašanja. Delo poudarja spremenljivost okolja kot posledico naravnih in družbenih dejavnikov, obravnava vlogo okolja za ljudi, človeško prilagajanje spremenljivemu okolju in poudarja interdisciplinarno naravo okoljske zgodovine. Razumevanje besedila izboljšuje 75 slikovnih prilog (kart, historičnih topografskih prikazov, grafov, fotografij, ilustracij) in 18 tabel.

13.2. Izjemni družbeno-ekonomski dosežek

C. IZJAVE

Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja ter obdelavo teh podatkov za evidence ARRS
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v pisni obliki
- so z vsebino zaključnega poročila seznanjeni in se strinjajo vsi soizvajalci projekta

Podpisi:

*zastopnik oz. pooblaščen oseba
raziskovalne organizacije:*

in

vodja raziskovalnega projekta:

Univerza v Ljubljani, Filozofska
fakulteta

Peter Štih

ŽIG

Kraj in datum:

Ljubljani

9.3.2015

Oznaka poročila: ARRS-RPROJ-ZP-2015/90

¹ Napišite povzetek raziskovalnega projekta (največ 3.000 znakov v slovenskem in angleškem jeziku) [Nazaj](#)

² Napišite kratko vsebinsko poročilo, kjer boste predstavili raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja, rezultate in učinke raziskovalnega projekta in njihovo uporabo ter sodelovanje s tujimi partnerji. Največ 12.000 znakov vključno s presledki (približno dve strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

³ Realizacija raziskovalne hipoteze. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikost pisave 11) [Nazaj](#)

⁴ V primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa raziskovalnega projekta, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega projekta oziroma v primeru sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine v zadnjem letu izvajanja projekta, napišite obrazložitev. V primeru, da sprememb ni bilo, to navedite. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁵ Navedite znanstvene dosežke, ki so nastali v okviru tega projekta. Raziskovalni dosežek iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatke, ali je dosežek uvrščen v A" ali A'. [Nazaj](#)

⁶ Navedite družbeno-ekonomske dosežke, ki so nastali v okviru tega projekta. Družbeno-ekonomski rezultat iz obdobja

izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A" ali A'.

Družbeno-ekonomski dosežek je po svoji strukturi drugačen kot znanstveni dosežek. Povzetek znanstvenega dosežka je praviloma povzetek bibliografske enote (članka, knjige), v kateri je dosežek objavljen.

Povzetek družbeno-ekonomskega dosežka praviloma ni povzetek bibliografske enote, ki ta dosežek dokumentira, ker je dosežek sklop več rezultatov raziskovanja, ki je lahko dokumentiran v različnih bibliografskih enotah. COBISS ID zato ni enoznačen, izjemoma pa ga lahko tudi ni (npr. prehod mlajših sodelavcev v gospodarstvo na pomembnih raziskovalnih nalogah, ali ustanovitev podjetja kot rezultat projekta ... - v obeh primerih ni COBISS ID). [Nazaj](#)

⁷ Navedite rezultate raziskovalnega projekta iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) v primeru, da katerega od rezultatov ni mogoče navesti v točkah 6 in 7 (npr. ni voden v sistemu COBISS). Največ 2.000 znakov, vključno s presledki. [Nazaj](#)

⁸ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://sicris.izum.si/> za posamezen projekt, ki je predmet poročanja [Nazaj](#)

⁹ Največ 4.000 znakov, vključno s presledki [Nazaj](#)

¹⁰ Največ 4.000 znakov, vključno s presledki [Nazaj](#)

¹¹ Rubrike izpolnite / prepisite skladno z obrazcem "izjava sofinancerja" <http://www.arrs.gov.si/sl/progproj/rproj/gradivo/>, ki ga mora izpolniti sofinancer. Podpisan obrazec "Izjava sofinancerja" pridobi in hrani nosilna raziskovalna organizacija – izvajalka projekta. [Nazaj](#)

¹² Navedite en izjemni znanstveni dosežek in/ali en izjemni družbeno-ekonomski dosežek raziskovalnega projekta v letu 2014 (največ 1000 znakov, vključno s presledki). Za dosežek pripravite diapozitiv, ki vsebuje sliko ali drugo slikovno gradivo v zvezi z izjemnim dosežkom (velikost pisave najmanj 16, približno pol strani) in opis izjemnega dosežka (velikost pisave 12, približno pol strani). Diapozitiv/-a priložite kot priponko/-i k temu poročilu. Vzorec diapozitiva je objavljen na spletni strani ARRS <http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/>, predstavitev dosežkov za pretekla leta pa so objavljena na spletni strani <http://www.arrs.gov.si/sl/analize/dosez/>. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-RPROJ-ZP/2015 v1.00a

21-E3-CC-CF-AD-DF-D3-25-AD-00-DA-C6-AB-B4-E5-C3-F2-4E-6E-D6

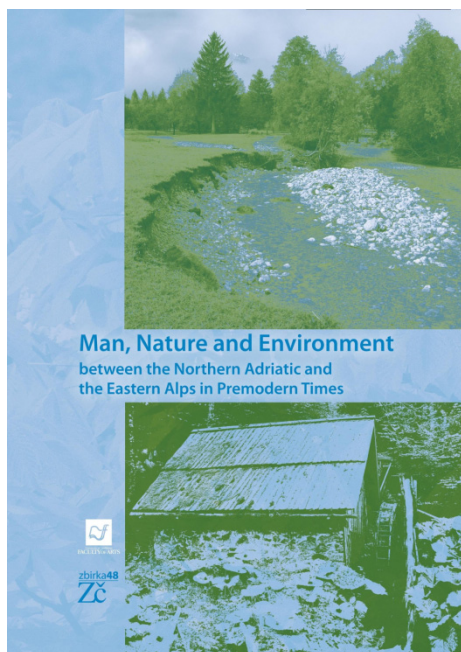
Priloga 1

HUMANISTIKA

Področje: 6.01 Zgodovinopisje

Dosežek 1: Man, Nature and Environment between the Northern Adriatic and the Eastern Alps in Premodern Times,

Vir: Štih, P. (ur.), Zwitter, Ž. (ur.), Man, Nature and Environment between the Northern Adriatic and the Eastern Alps in Premodern Times. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Zveza zgodovinskih društev Slovenije, 2014, 422 str. COBISS.SI-ID 277728512

Man, Nature and Environment between the Northern Adriatic and the Eastern Alps in Premodern Times

Monografija *Man, Nature and Environment Between the Northern Adriatic and the Eastern Alps in Premodern Times* vsebuje 23 poglavij, 422 strani in je delo avtorjev iz Slovenije, Avstrije, Hrvaške, Italije, Nemčije, Madžarske, Srbije in Švice. Predstavlja okoljskozgodovinske rezultate o srednjem in zgodnjem novem veku v alpsko-jadransko-panonskem prostoru. Delo skuša zapolniti vrzel v slovenskem zgodovinopisju, v katerem je bila obravnavana okoljskozgodovinskih tem predindustrijske dobe do našega projekta nadvse redka, in pokazati možnosti nadaljnjih raziskav. Monografija predvsem prek študij primerov obravnava zgodovino gozdov in dreves, podnebja, voda, naravnih nesreč, rudarstva, raziskovanja gora, okoljske vidike agrarne, urbane in mentalitetne zgodovine. Nekateri avtorji se osredotočajo na analizo virov, drugi na metodološka in programska vprašanja. Delo poudarja spremenljivost okolja zaradi naravnih in družbenih dejavnikov, obravnava naravne vire, človeško doživetje okolja in prilagajanje ljudi spremenljivemu okolju. Poudarja interdisciplinarnost okoljske zgodovine. Razumevanje besedila izboljšuje 75 slikovnih prilog (kart, historičnih topografskih prikazov, grafov, fotografij, ilustracij) in 18 tabel.

Mednarodna monografija vsebuje raziskave okoljskih stanj in sprememb v predindustrijski dobi, tedanjega človekovega doživetja okolja in prilagajanja okolju. Poleg analitičnih vsebuje programsko-metodološka poglavja. Z zgodovinskega vidika torej obravnava teme, ki so danes v središču pozornosti.